

*Pentru părinții mei, Simon și Farah,
frații mei, Joseph și Alfred,
și sora mea Orly*

Când Isaac Amin vede doi bărbați înarmați intrând în biroul lui din Teheran, la douăsprezece jumătate într-o zi caldă de toamnă, primul său gând este că nu va mai putea lua prânzul cu soția și cu fiica lui, așa cum le promisese.

— Fratele Amin? întreabă bărbatul mai scund.

Isaac aprobă din cap. Cu câteva luni în urmă îl luaseră pe prietenul său, Kourosch Nassiri, iar la doar câteva săptămâni după aceea s-a aflat că și Ali, brutarul, dispăruse.

— Am venit din ordinul Gărzilor Revoluționare. Bărbatul mai scund își îndreaptă pușca direct spre Isaac și pornește către el cu pași prea mari pentru picioarele lui. Ești arestat, Frate.

Isaac închide registrul de contabilitate din fața lui. Se uită la birou, la obiectele care sunt martore indifferente ale scenei — dosarele împrăștiate, un prespazier

din metal, un pachet de țigări Dunhill, o scrumieră din cristal și o ceașcă cu ceai proaspăt preparat, în care plutesc două frunze de mentă. Calendarul e deschis, iar Isaac se uită stăruitor la dată, *20 septembrie 1981*, la notițele mângălite pe pagină — *telefon dlui Nakamura pentru perle, prânzul acasă, primire transport de opal negru din Australia la 3 p.m., luat pantofii de la cizmar — angajamente pe care nu și le va respecta. Pe pagina alăturată din calendar se vede o fotografie lucioasă a Mausoleului Hāfez din Shīrāz. Sub ea sunt tipărite cuvintele „Orașul poezilor și al trandafirilor”.*

— Aș putea să văd mandatul? rostește Isaac.

— Mandatul? pufnește bărbatul. Frate, nu te preocupă tu de mandat.

Celălalt bărbat, tăcut până acum, face câțiva pași.

— Ești Fratele Amin? întreabă el.

— Da.

— Atunci te rugăm să ne urmezi.

Isaac le privește din nou puștile, vede că bărbatul cel scund are deja degetul pe trăgaci, așa că se ridică și, împreună cu cei doi, iese din clădirea de birouri, ale cărei cinci etaje par ciudat de pustii. În dimineața aceea observase că doar nouă dintre cei șaisprezece angajați ai lui veniseră la muncă, dar nu se gândise prea mult la asta; oamenii erau imprevizibili în ultima vreme. Acum însă se întreabă unde erau. Oare știuseră dinainte?

Când ajung în stradă, Isaac simte soarele încălzindu-i ceafa și spatele. Se simte calm, aproape amortit,

și își spune că trebuie să rămână așa. O motocicletă neagră e parcată pe colț, lângă Jaguarul lui strălucitor, de un verde-smarald. Bărbatul cel scund se încruntă în direcția automobilului elegant, se urcă apoi pe motocicletă lui, ridică frâna și pornește motorul. Isaac se urcă al doilea, urmat de celălalt soldat.

— Ține-te bine, spune soldatul.

Brațele lui Isaac îl apucă pe bărbatul cel scund, iar celălalt soldat își pune mâinile pe mijlocul lui Isaac. Prins ca într-un sandviș între cei doi, Isaac simte spatele osos al unuia dintre ei în stomac și burta celuilalt împingându-l în spate. Mirosul acru de păr nespălat îl face să icnească a vomă. Întorcându-și capul ca să ia o gură de aer curat, îl vede pe unul dintre angajați, pe Morteza, înghețat parcă pe trotuar, ca spectator al unei procesiuni funerare.

Motocicleta trece vijelios prin spațiile înguste dintre mașinile prinse în trafic. Isaac vede orașul alunecând repede pe lângă el, transformarea lui fiind mai evidentă ca niciodată: afișele filmelor și reclamele la șampon fuseseră înlocuite cu picturi murale ale clericilor; străzile ce purtau odinioară nume de regi au acum denumiri ce elogiază revoluția; iar femeile și bărbații odinioară strălucitori deveniseră umbre cu bărbi lungi sau cu văluri negre. Mirosul de kebab sau de porumb prăjit ce se ridică din grătarul comerciantului ambulant umple aerul orei de prânz. Își luase de multe ori de aici sandvișuri calde cu carne de miel, uneori luând la pachet chiar și două duzini, pentru

angajații lui; se adunau cu toții în bucătărie, scoteau carnea friptă din frigărui cu feliile de pâine și mesteau zgomotos. Isaac li se alătura din când în când și, deși nu-și putea permite să mănânce cu un asemenea abandon de sine, era încântat că el inițiasă adunarea.

Vânzătorul, vânturând carnea de pe grătar, îl privește uluit pe Isaac în timp ce acesta trece pe lângă el pe motocicletă. Isaac îl privește și el, dar gardienii măresc viteza și el ametește brusc, gata să cadă. Își încleștează degetele pe mijlocul celui care conduce.

Se opresc în dreptul unei clădiri cenușii, coboară de pe motocicletă și intră. Revoluționarii se salută între ei, iar pe Isaac îl conduc într-o cameră ce miroase a transpirație și picioare nespălate. Încăperea e mică, poate cât o cincime din sufrageria casei lui, iar pereții sunt văruiți în galben-muștar. El este așezat pe o bancă, care e deja ocupată de vreo zece bărbați. E înghesuit între un bărbat între două vârste și un puști de 16 sau 17 ani.

— Nu știi de ce tot mai aduc oameni pe banca asta, mormăie bărbatul de lângă el, vorbind ca pentru sine, dar suficient de tare ca Isaac să-l audă.

Isaac observă că omul poartă pantaloni de pijama, șosete și pantofi.

— Tu de cât timp ești aici? îl întreabă, hotărând că ostilitatea bărbatului n-are legătură cu el.

— Nu știi exact, îi răspunde. Au intrat peste mine în casă în toiul nopții. Pe nevastă-mea a apucat-o isteria. Tot insistă să-mi facă un sandwich cu brânză

înainte să plec. Nu știu ce-i venise. A tăiat brânza cu mâini tremurătoare. A pus chiar și mărar și ridichi. Când să-mi întindă sandwichul, unul dintre soldați i l-a luat din mână, l-a mâncat din trei sau patru îmbucături și a zis: „Mulțumesc, Soră. De unde ai știut că mi-e foame?”

Auzind-i povestea, Isaac își dă seama că fusese norocos; măcar familia lui fusese scutită de o asemenea scenă.

— Banca asta îmi nenorocește spatele, continuă bărbatul. Și nici măcar nu mă lasă să merg la baie.

Isaac își sprijină capul de perete. E ciudat că a fost arestat tocmai astăzi, când voia să se revanșeze pentru absențele lungi față de soția și de fiica lui, luând prânzul cu ele. De luni întregi pleca de-acasă în zori, când munții Alborz, acoperiți de zăpadă, erau dezvăluiți în lumina roșiatic-portocalie, iar orașul se scutura de somn, luminile din dormitoare și bucătării aprinzându-se una după alta, întâi câteva, apoi din ce în ce mai multe. Se întorcea de la birou la multă vreme după ce vasele de la cină fuseseră spălate și puse pe la locurile lor, iar Shirin se culcase deja. Noaptea, urcând scara din vila sa cu două etaje, auzea deja zumzetul televizorului în sufragerie, unde o găsea pe Farnaz, în cămașa ei de noapte din mătase, cu coniacul în mână, înecând în alcool haosul știrilor de seară. Coniacul, spunea ea, cu vaporii lui înțepători, cu gustul plin și căldura pe care o provoca, făcea știrile mai ușor digerabile; Isaac nu obiecta față de acest nou obicei al ei,

care, bănuia el, compensa absențele lui. Stătea în picioare lângă ea, cu servieta ca o prelungire a propriei mâini, nici așezat lângă ea și nici ignorând-o; asta era tot ce reușea să facă. Își vorbeau foarte puțin, câte-va cuvinte despre ziua care trecuse, despre Shirin sau despre vreo explozie de pe undeva, iar el se retrăgea în dormitor, epuizat, încercând să adoarmă fără a reuși însă, în timp ce bâzâitul televizorului se auzea în întuneric. Zăcând treaz în pat, Isaac se gândea adesea că dacă ea ar fi oprit știrile și ar fi venit la el, și-ar fi putut aminti cum să vorbească cu ea. Însă televizorul, cu imaginile mulțimilor revoltate și ale clădirilor în flăcări — cu tabloul blestemat al țării aruncate în haos, stradă după stradă — îi luase locul lui Isaac cu multă vreme înainte ca el să fi învățat să se refugieze în muncă, chiar cu multă vreme înainte ca paharele de coniac să fi devenit necesare.

APAR TREI GARDIENI care împart farfurii din metal pline cu orez. Isaac privește cu atenție mâncarea; dacă e otrăvită? Gândul trebuie să le fi trecut prin minte și altora, căci în cameră nu se aude nici un sunet.

— Mâncați, proștilor! zbiară unul dintre gardieni. Nu știți când o să vă vină masa următoare.

Tacâmurile încep să zăngănească. Orezul e uscat și fără gust, iar niște boabe de linte nefierte, aruncate înăuntru cu ceva întârziere, scârțâie între dinții lui Isaac. Dar îi e foame și decide să mănânce tot.

— *Agha* — domnule! strigă spre unul dintre gardieni bărbatul îmbrăcat în pijama. Vă rog. Trebuie să merg la baie.

Gardianul se uită la el o vreme, apoi pleacă, dezinteresat. Bărbatul se ghemuiește pe locul lui. Nu mănâncă.

Isaac mestecă și revede în minte evenimentele acelei după-amiezi — cum în momentul în care le văzuse umbrele pe coridorul întunecat din fața biroului său își închisese stiloul și îl pusese jos, predându-se înainte ca ei să fi deschis măcar gura; cât de absurd părea acum tot ce se întâmplase din acel moment. Pentru prima oară de când fusese arestat, Isaac realizează acum ce i se întâmplase: viața lui, dacă o să mai rămână ceva din ea, urmează să fie cu totul diferită de acum înainte. Poate că n-are să-și mai atingă soția niciodată, poate că n-are să-și vadă fetița crescând, poate că ziua în care se aflase în aeroport, făcându-i cu mâna fiului său care pleca la New York, fusese ultima oară când îl văzuse. În vreme ce se gândeste la aceste lucruri, simte o mână strecurându-se în mâna sa. Tresare și întoarce capul.

— Salut. Eu sunt Ramin, rostește băiatul de lângă el.

Isaac privește în ochii mari și negri ai puștiului și recunoaște în ei groaza pe care o simte și el, pe care se străduise s-o învingă întreaga după-amiază. Mâna băiatului e rece, are degetele ca de gheață.

— Câți ani ai?

— Șaispe.